

Statsministerens tale ved Folketingets afslutningsdebat den 30. maj 2018

(Det talte ord gælder)

Godmorgen!

Lad os starte dagen med nogle tal: 98 – 150 – 3.500 – 9.200 – 130.000 – 4 millioner

Er det bare nogen tal? Nej, det er nogle tal, der viser at politik gør en forskel.

98.

Fordi beskæftigelsesfrekvensen er steget i 98 ud af 98 kommuner siden folketingsvalget. I alle landets 98 kommuner.

150.

De seneste to år har regeringen givet økonomisk støtte til, at et areal, på hvad der svarer til 150 fodboldbaner – om dagen – kan blive økologisk.

3.500

I 2017 var antallet af asylansøgere i Danmark 3.500. Det laveste antal i ni år. Og Danmark er ikke længere en af EU's mest attraktive asyldestinationer.

9.200.

Siden valget er velstanden vokset med 9.200 kr. for hver dansker.

130.000.

Siden regeringsskiftet i 2015 er der skabt 130.000 flere private lønmodtagerjob.

4 millioner.

Siden valget, har regeringen tilført sundhedsvæsnet 4 millioner kroner ekstra – om dagen.

Politik gør en forskel.

Danmark er tilbage i topform.

Det giver os mulighed for at forme fremtiden.

Jeg ønsker et Danmark, som rækker ud efter mulighederne. Giver de begejstrede medvind. Og de

bekymrede nyt håb.

Jeg vil leve i et land, hvor ældre ikke skal bekymre sig, om der er hjælp, hvis de falder.

Hvor alle voksne, der kan, har et arbejde. Forsørger sig og sine. Er en del af fællesskabet.

Hvor unge kan udfolde deres talent.

Hvor forældre kan aflevere deres børn om morgenen i trygge rammer, med ro i maven og et smil på læben.

Og hvor alle – børn, voksne og ældre – har mulighed for et friere, rigere og tryggere liv.

Det kræver, at alle får en god start på livet.

Jeg er grundlæggende optimist. Jeg glæder mig over, at langt de fleste danske børn og unge tager en uddannelse. Klarer sig godt.

Så meget desto mere trist er det, at det ikke gælder alle.

Der er børn, som vokser op i familier uden overskud til omsorg. Som kæmper med et svært udgangspunkt.

Derfor har regeringen gennemført en samlet indsats for børn og unge, som har det svært.

Vi har styrket landets dagtilbud. Med særligt fokus på de børn, som har flest udfordringer.

Styrket folkeskolen. Med en skolepulje på en halv milliard kroner, som går målrettet til skoler, som løfter fagligt svage elever.

Forbedret overgangen fra folkeskole til en ungdomsuddannelse, for de unge, som har brug for ekstra støtte. Ryddet op i den uoverskuelige jungle af tilbud, som møder de unge.

Styrket erhvervsuddannelserne - blandt andet med en trepartsaftale, som skal give flere praktikpladser. Blandt andet ved hjælp af nye fordelsuddannelser og øget tilskyndelse for virksomhederne til at oprette praktikpladser. Tak til både arbejdsgivere og fagbevægelse.

Det virker. Nu søger flere unge ind på en erhvervsuddannelse.

Det kan vi være glade for. Stolte af. Men ikke stille os tilfredse med.

Derfor har vi også fremlagt et bud på, hvordan vi får flere praktiske elementer i folkeskolen. Så eleverne oplever, at undervisningen også peger frem mod en erhvervsuddannelse.

Og derfor kan jeg i dag sige, at regeringen til efteråret vil komme med et nyt udspil til, hvordan vi får endnu flere unge til at søge og gennemføre en erhvervsuddannelse.

Danmark strutter af talent. Det ser jeg alle de steder, jeg besøger.

I Odense, hvor jeg mødte børn på Syddansk Universitet. Som går til robot.

Til DM i Skills i Herning. Hvor hundredevis af unge kæmpede om at blive Danmarks bedste inden for deres fag.

På Holbæk By Skole. Hvor dygtige og nysgerrige børn har kastet sig over naturvidenskaben.

Og så sent som i mandags, hvor jeg havde besøg på Marienborg af 5. klasse fra Fjordlandskolen i Frederikssund, fordi deres dygtige lærer havde lovet dem en overraskelse, hvis de tog et ordentligt ryk i læsning.

Vi skal ikke kæmpe imod udviklingen – vi skal omfavne den og forme den. Samarbejde om at gribe mulighederne. For det er dem, vi skal leve af.

Det er afsættet for Disruptionrådet. Hvor regeringen lige nu samler de mange gode input fra virksomheder, fagbevægelse, iværksættere, forskere og mange flere.

Det er baggrunden for den aftale om erhvervs- og iværksætterinitiativer, som vi har indgået sammen med Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre. 15 mia. kr. til blandt andet en stærkere iværksætter- og aktiekultur.

Tak til begge partier for at tage ansvar, når det gælder.

Det er målet med den nye teknologipagt, hvor regeringen, virksomheder og uddannelser i fællesskab vil løfte det digitale Danmark.

Det er udgangspunktet for den nye aftale om deleøkonomi. Som kan forbedre både miljøet, privatøkonomien og samfundsøkonomien. Og hvor vi med aftalen nu også får styr på skattebetalingen.

Og det er helt grundlæggende også udgangspunktet for de skattelettelser, vi har givet borgerne i Danmark. Så det nu bedre kan betale sig at arbejde, drive virksomhed og blive iværksætter.

Vi tror på danskerne. På at vi alle sammen har potentiale til mere. Og at vi alle bliver rigere, når vi får flere muligheder.

Derfor er det ikke et spørgsmål om enten velfærd eller skattelettelser. Det er et ”både og”.

Fremgang er noget vi skaber. Og fremgang er en forudsætning for velfærd.

Jeg ønsker en tryk kernevelværd.

Gratis uddannelse. Gratis sygehuse. Et socialt sikkerhedsnet. Værdig ældrepleje. Det *skal* vi kunne levere.

Derfor skal vi passe ordenligt på vores offentligt ansatte.

Efter sommerferien vil regeringen fremlægge en sammenhængsreform – som blandt andet vil se på, hvordan vi får bedre ledere i det offentlige.

Og hvordan offentligt ansatte får mere frihed og bedre mulighed for at levere den kvalitet, både danskerne og medarbejderne selv ønsker. Også her skal vi forløse potentialet.

Samtidig synes jeg, at vi på den anden side af de offentlige overenskomstforhandlinger – et langt forløb, hvor der stadig er afstemninger i gang – har brug for en dialog om, hvad forløbet kan give anledning til af overvejelser.

Er systemet optimalt, som det ser ud i dag?

Den refleksion tror jeg sådan set, der er brug for hele vejen rundt.

En god offentlig sektor er en forudsætning for, at borgerne kan få ordentlig velfærd.

Der skal ikke kun være god hjælp til dem, som brækker et ben. Men også til dem, som snubler – i livet.

Vi har styr på det første. Men jeg er bekymret for, om vi har styr på det sidste.

Antallet af danskere med psykiske lidelser stiger. Det bekymrer mig.

Stigningen er særlig stor blandt børn og unge. Det bekymrer mig dybt.

Vi må spørge os selv, hvad det er udtryk for.

Og om det måske også er de rammer vi tilbyder børnene, som har brug for en diagnose.

Der findes ikke én enkelt løsning. Eller flere enkle løsninger.

Men der skal være bedre hjælp til dem, som mister grebet.

Og en tidligere og stærkere indsats, så problemerne ikke udvikler sig.

Siden valget har vi løftet psykiatrien, så der i 2018 er godt 400 millioner mere.

Efter sommerferien kommer regeringen med en samlet plan, som skal styrke psykiatrien yderligere. Det er der brug for.

Vi vil også komme med en samlet sundhedsreform.

For godt et årti siden lavede vi den sidste sundhedsreform. Med frit valg, behandlingsgaranti, supersygehuse. Erstattede amter med regioner. Den har løftet dansk sundhedsvæsen enormt til nu at være top 3 i Europa, ifølge en svensk tænketank.

Nu er tiden kommet til den næste. For at løfte vores sundhedsvæsen yderligere. Sætte retningen for de kommende 10 års forbedringer.

En af de væsentligste indsatser bliver at styrke det nære sundhedsvæsen.

Mange ting er blevet bedre.

Siden jeg blev sundhedsminister i 2001 er der i gennemsnit ansat én ekstra læge og én ekstra sygeplejerske hver dag – undtagen om søndagen.

I samme periode er middellevetiden steget med fire år. Langt flere overlever kræft.

Nu skal vi forbedre forbindelsen mellem det store sygehus – og det lokale lægehus. Så patienter ikke bliver tabt i systemet. Vi skal skabe et sundhedsvæsen, som hænger sammen.

Jeg ønsker, at hele Danmark skal være i bedre balance. Socialt, kulturelt og geografisk.

I min nytårstale tog jeg fat i udfordringen med parallelsamfund.

Vi ser ikke samme tilstande herhjemme som i andre europæiske lande.

Men også vi har åbenlyse problemer.

Jeg har sagt det før. Og jeg vil gerne gentage i dag:

De fleste med udenlandsk baggrund bidrager positivt til Danmark. Bliv ved med det.

Men selvom flertallet gør det godt. Så er der for mange, som klarer sig skidt.

Det er først og fremmest et resultat af fordoms slappe udlændingepolitik. Der blev lukket flere ind, end man magtede at integrere. Stillet for få krav.

Regeringen har rettet op. Sammen med en styrket indsats i EU har vi fået tilstrømningen ned.

Betyder det, at vi ikke skal gøre mere?

Nej – vi skal hele tiden holde øje med udviklingen. Og med nye tiltag i landene omkring os. For Danmark skal også i fremtiden have styr på asyltallet.

Samtidig skal vi udnytte de lave asyltal til at genoprette balancen i vores udsatte boligområder.

Områder, hvor unge tvinges til at gifte sig med en, de ikke elsker. Hvor kvinder regnes for mindre værd end mænd. Hvor mange mennesker med de samme problemer er klumpet sammen.

Regeringens mål er klart. I 2030 skal Danmark være fri for ghettoer.

Vi har indgået en række brede aftaler. 21 initiativer – bundet sammen på tværs af otte ministerier.

Og i dag kan jeg offentliggøre navnene på de tre særlige repræsentanter, som skal sikre fremdrift og på regeringens vegne følge op over for kommunerne og over for boligorganisationerne.

Det bliver tidligere regionrådsformand og fhv. formand for Danske Regioner, Bent Hansen.

Tidligere direktør i Dansk Arbejdsgiverforening og fhv. beskæftigelsesminister, Jørn Neergaard Larsen

Og tidligere direktør i Dansk Industri og Børnefonden, Bolette Christensen

Jeg er glad for, at alle tre har takket ja til at påtage sig opgaven.

Ligesom jeg er glad for opbakningen til regeringens strategi her i Folketinget. Det vil jeg gerne kvittere for. Tak for det.

Der er ikke én løsning. Der er mange.

Og en af de vigtige er, at mennesker, der kommer til Danmark, skal forsørge sig selv, når de er her. Have et arbejde.

Det er baggrunden for regeringens treparts-aftale med arbejdsmarkedets parter – og toparts-aftale med kommunerne – om bedre integration.

Også her har vi rykket hegnsplæne.

Andelen af flygtninge, som er i job efter tre år i Danmark, er steget fra hver femte til mere end hver tredje.

Det glæder mig – det har vi brug for. Tak til både kommunerne, virksomhederne og fagbevægelsen

for at tage ansvar.

Men vi er ikke i mål.

Det er baggrunden for, at jeg har inviteret til integrationstopmøde 2.0 på Marienborg på næste fredag den 8. juni. Sammen med virksomheder, iværksættere, kommuner, fagbevægelsen, eksperter og frivillige – en bred kreds – vil vi tage næste skridt fremad.

For vi *skal* have den integration til at lykkes. Ellers risikerer vi, at lysten til at lukke verden ude vokser.

Det har vi ikke brug for.

Danmark skal være åbent for dem, som kan og vil. Det gør Danmark rigere.

Hvis vi ikke formår at tiltrække dygtige udenlandske medarbejdere, risikerer Danmark at sakke bagud.

Derfor ærgrer det mig, at et flertal udenom regeringen har valgt at hæve grænsen i beløbsordningen. Og på andre måder bevidst gjort det så bøvlet som muligt for virksomhederne at anvende den.

Det har vi ikke brug for. Vi har brug for at holde arbejdsmarkedet åbent for dem, der kan og vil.

Det vil regeringen adressere med et udspil om udenlandsk arbejdskraft, som er på trapperne. Der skal være en ordentlig balance.

Det gælder for hele Danmark.

For mig er der ikke et hovedstads-Danmark og et udkants-Danmark.

For mig er der ikke et blå Danmark. Rødt Danmark. Grønt Danmark. Eller gult Danmark.

I min optik er der kun ét Danmark. Ét frit land, hvor vi vokser i fællesskab. Og hvor fremgangen skal komme alle til gode.

Derfor har vi moderniseret planloven, så den giver yderkommuner mere plads til at skabe udvikling og arbejdspladser.

Sænket færgetaksterne, så det er billigere at komme til og fra mange danske øer.

Udvidet motorveje, forhøjet fartgrænser, og sænket taksterne over Storebælt.

Og vi er ved at gennemføre den største udflytning af statslige arbejdspladser i nyere tid. I alt op

mod 8.000 statslige arbejdspladser – ud af hovedstaden og ind i landet.

Samtidig sætter vi gang i udvikling af hovedstaden. Med et udvalg, som skal se på, hvordan vi styrker hovedstaden frem mod 2030.

For vi ønsker en reel balance. Hvor vi løfter i flok. Fordeler fremgangen. Styrker fællesskabet. Og har overskud til at glæde os på hinandens vegne.

Det sidste gælder hele kongeriget. Også vores nordatlantiske familie.

Jeg ønsker et rigsfællesskab, som er til gavn for befolkningen både på Færøerne, i Grønland og i Danmark.

Tre lande, som deler historie, venskaber og familiebånd. Et fællesskab med plads til forskellighed. Og hvor vi hjælper hinanden.

Vi havde en grundig debat om rigsfællesskabet i fredags. Jeg vil ikke gentage pointerne her, men sige tak for en god debat.

I næste måned skal jeg mødes med lagmanden og formanden for Naalakkersuisut til det årlige rigsmøde. Denne gang på Færøerne.

Jeg ser frem til et gensyn med øerne – storslåede og hjemlige på én gang – og til at drøfte de emner, som vi alle er optaget af.

Friere, rigere, tryggere. Det er vores mål for Danmark. For kommende generationer.

Det er blevet sagt. At næste generation er den første, som for alvor vil opleve klimaforandringerne. Og den sidste generation, som kan stoppe dem.

Men det kan vi hverken vente eller satse på. Vores generation er selv nødt til at handle.

Jeg ønsker, at Danmark fortsat skal være et grønt foregangsland.

Det tror jeg, at vi alle ønsker. Derfor har vi de sidste mange år indgået brede energiaftaler, som har løftet Danmark.

Det glæder mig.

Ligesom jeg glæder mig over opbakningen til regeringens ambition, om at mindst 50 procent af energiforbruget i 2030 skal komme fra vedvarende energi.

Hvorfor har vi sat det mål?

Fordi vi ønsker at tage det næste vigtige skridt i den grønne omstilling. Vise verden – og særligt de store lande – at grøn omstilling er mulig.

Hvordan gør vi bedst det?

Det gør vi ikke ved at *sige* at mere grøn energi kan betale sig.

Det gør vi ved at *vise* det. Gøre den grønne energi billigere.

Derfor er vi kommet med et energiudspil, hvor vi både investerer i Danmarkshistoriens største havvindmøllepark. Og afsætter yderligere ½ mia. kr. årligt fra 2025 til mere havvind eller andre grønne løsninger.

Samtidig sænker vi el-afgiften og el-varmeafgiften. Gør det billigere at være dansker. Og mere attraktivt at bruge grøn strøm.

Sådan *siger* vi ikke kun, at det grønne kan betale sig. Vi *viser* det også. Det er skelsættende. Både herhjemme og i udlandet.

Derudover har vi taget initiativ til det, vi kalder P4G. *Green Growth and the Global Goals*. På godt dansk: Grøn vækst og verdensmål.

Et initiativ, vi har sat i søen fra dansk side. For at levere på FN's verdensmål og klimaaftalen fra Paris.

Og efter sommerferien vil regeringen lancere en klimaplan, som skal trække i en endnu grønnere retning.

Jeg håber, at vi igen kan få en bred aftale om fremtidens energipolitik. Det har Danmark brug for.

Jeg kan forstå, at andre ikke vil bruge af råderummet i energiforhandlingerne. Kun bruge råderum på offentligt forbrug. Det er et synspunkt som i mine øjne er uforeneligt med oppositionens påståede højere grønne ambitioner. Eller vil oppositionen finde pengene et andet sted? Det bliver spændende at drøfte i dag

Jeg håber i hvert fald, at vi kan få en aftale inden sommerferien. Den her sag bør række ud over politisk spilfægteri. Tiden er knap.

Danmark *kan* gøre en forskel. Hvis vi vil. Og står sammen.

Det gælder også ude i verden.

Jeg ønsker et Danmark, som dropper forestillingen om, at vi altid selv ved bedst. Ikke behøver input udefra. Tendensen til storhedsvanvid. Den klæder os ikke.

Men vi skal også af med mindreværdskomplekset. Fortællingen om, at vi er for små til at gøre en forskel. Bare skal putte os, så længe vi kan.

Vel skal vi ej. Vi kan og skal trække verden i den rigtige retning. Træde stien.

Når andre viser underskud, skal vi vise overskud.

Det gør vi ved at fastholde ulandsbistanden på 0,7 procent – som et af kun fem lande i verden - i en tid, hvor andre skærer ned.

Det har vi gjort som formand for Europarådet. Med en Københavner-erklæring, hvor vi blandt andet slår fast, at ansvaret for at overholde menneskerettighederne ligger hos de enkelte lande.

Og hvor vi har fået igennem, at der vil blive slået hurtigere og hårdere ned dem, som åbenlyst og systematisk ikke overholder menneskerettighederne.

Os kan man regne med. Vi *gør* en forskel.

Og det *skal* vi gøre. I en verden, som forandrer sig.

Et Rusland, som optræder mere og mere aggressivt.

Et Kina, der fylder stadig mere – økonomisk og politisk.

Et Tyrkiet tæt på, som vender ryggen til europæiske værdier.

Et Mellemøsten, hvor konflikter og fattigdom sender mennesker på flugt. Mod drømmen om et bedre liv.

Og et USA – drømmenes land – som drømmer om mindre frihandel. Mere bare sig selv. Færre internationale forpligtelser. Flere sanktioner.

Det er nye tider. Mildest talt. Og spørgsmålet er, hvor varetager vi bedst vores interesser?

For mig peger pilen ét sted hen:

Europa!

Vi er en lille åben økonomi. Omkring 60 procent af vores vareeksport går til det indre marked. Danmark har brug for Europa.

Og det samme har resten af verden. Et stærkt Europa. Som både har vilje og tyngde til at gå forrest

og vise vejen. Ja undskyld mig – til at være den voksne i klassen.

I 45 år har vi nydt godt af det europæiske fællesskab. Vi nærmer os et guldbryllup. I år fejrer vi sølvbryllup for Det Indre Marked.

Som giver et LO-ægtepar i ejerbolig en direkte årlig merindtægt på 65.000 kr.

Og som hundredetusindvis af danske arbejdspladser er afhængig af.

Alligevel har vi herhjemme en tendens til at gemme det europæiske af vejen. Kun støve det af, når vi skal stemme ja eller nej til noget.

Hvorfor putter vi sådan med det?

Samtidig har der sneget sig nogle myter ind i debatten.

”Hvorfor skal EU bestemme dét”, kan man høre nogen sige.

Jeg er ikke enig i alt, hvad der kommer ud af EU's beslutningsproces. Ligesom vi ikke er enige om alt her i Folketinget.

Men lad os holde op med at give EU skylden, når noget ikke går vores vej.

EU er ikke en stat – og skal aldrig være det. EU er et samarbejde mellem selvstændige lande, som laver aftaler i fællesskab.

I et samarbejde mellem 28 lande er det et fælles ansvar at nå til kompromisser og svære beslutninger. Også på områder, hvor vi ikke ser ens på tingene.

Lad os i stedet tale både Danmark og Europa op. Stå ved det kontinent og samarbejde, vi er en del af. Og diskutere Europa – uden en folkeafstemning i horisonten. Det, tror jeg, vil være godt.

Danmark *kan* gøre en forskel.

Det så jeg, da jeg for et par uger siden besøgte de danske soldater ved NATO's styrke i Kosovo.

Et område, hvor der – snart 20 år efter Europas seneste borgerkrig brød ud – stadig er brug for fredsbevarende styrker.

Det leverer Danmark. Det kan vi godt være stolte af. Det er jeg stolt af.

Samtidig skal vi huske, at et friere, rigere og mere trygt Danmark ikke kommer af sig selv.

Derfor har vi indgået et forsvarsforlig med et substantielt løft til forsvaret. Og lavet en national strategi for cyber- og informationssikkerhed.

Derfor har vi danske soldater udstationeret til NATOs fremskudte tilstedeværelse i Estland. Dygtige folk, som jeg selv har haft fornøjelsen at besøge.

Vi tager ansvar. Vi gør en forskel. Det skal vi blive ved med. Det er i vores egen interesse.

Friere, rigere og tryggere.

Det er historien om Danmark siden valget.

Men det er ingen naturlov. Fremgangen kommer kun, hvis vi kæmper for den.

Det gør regeringen. Og sammen med jer, ønsker vi at forløse Danmarks fulde potentiale.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at sige tak for det gode samarbejde i årets løb. Til alle partier her i salen.

Fra åbningsdebatten i oktober til afslutningsdebatten i dag har vi indgået 57 politiske aftaler. Det svarer til mere end én om ugen. Langt de fleste er indgået med et bredt flertal henover midten.

Politik gør en forskel.

Vi har ikke altid det samme udgangspunkt. Men sammen får vi Danmark fremad.

Det gælder herinde. Det gælder i hele Danmark.